

mer for, at man opfører sig hensynsfuldt i det offentlige rum.

Finder du en fremmed persons tegnebog, giver du den til politiet – ikke for at den, som har tabt tegnebogen, skal belønne netop dig, men fordi du gennem din handling styrker normen og dermed forventningen om, at andre medborgere vil handle på samme måde som dig.

Teorien er udviklet med udgangspunkt i en multikulturel stat som USA – ikke en stat med lang historie og en højere grad af etnisk og social homogenitet som Danmark. Putnam mener, at sammenhængskraft især skabes i *civilsamfundet*, det vil sige i alle de lag, der findes uden for staten. Han anerkender dog også, at nationale symboler som flag og grundlov er vigtige for den sociale sammenhængskraft. Han mener ikke, at de generaliserede gensidighedsnormer er etnisk defineret, men normer, man bliver enige om på tværs af etniske og nationale skel.

Kontaktteorien

Ifølge Putnam handler sammenhængskraft om følelsen af at være i et skæbnefællesskab på tværs af sociale kategorier i et samfund præget af tillid. Det modsatte samfund er præget af mistillid og udbredte fordomme, for eksempel mellem etniske grupper.

I 1950'erne udviklede den amerikanske sociolog Gordon W. Allport *kontaktteorien* for at forklare, hvorfor der kan opstå mistillid og fordomme mellem etniske grupper. Udgangspunktet for teorien er, at

alle individer har behov for at kategorisere andre mennesker, dvs. putte dem i kasser. Derudover har mennesker behov for at føle sig som en del af en gruppe.

Ifølge Allport bliver folks fordomme forstærket af, at grupper har begrænset eller ingen kontakt med hinanden og kun hører om hinanden i medierne, hvor hensynet til nyhedskriterierne ofte kun giver skandalerne opmærksomhed. Det betyder, at fordomme bygger på uvidenhed om andre etniske grupper. Hvis mennesker møder hinanden, vil der opstå, hvad Putnam kalder *bridging social kapital* – så nedbrydes fordomme og faste forestillinger om 'den anden'.

Et vigtigt element i kontaktteorien er imidlertid, at overfladiske kontakter mellem etniske grupper ikke er nok til at nedbryde fordomme. Det er altså ikke tilstrækkeligt, at forskellige etniske grupper bor i samme kvarter. At den etnisk danske studerende handler i samme grønthandel som den ældre kvinde fra Syrien, rykker ikke ved fordomme. Hvis fordomme skal nedbrydes, skal der bindende venskaber til mellem mennesker fra samme sociale ophav, dvs. at den etnisk danske arbejder for eksempel skal arbejde sammen med den polske arbejder for at nedbryde fordomme.

Allports teori drejer sig primært om relationer mellem etniske minoriteter. Putnam er interesseret i sammenhængskraft – ikke kun mellem etniske minoriteter og majoriteter, men også andre kategorier såsom køn, generation, og især i en amerikansk kontekst, social klasse.

FIGUR 11.4 KONTAKTTEORIEN

